

TALOUSARVIOALOITE 823/2001 vp

Määrärahan osoittaminen Salpausselkä-Uusimaa-projektin pohjavesitutkimuksiin

Eduskunnalle

Uudenmaan alueen pohjavedet, joista asukkaiden juomavesi otetaan, sijaitsevat Länsi-Uudenmaan halki virtaavissa harjuissa. Monen taajaman juomavesi on asutuksen, teollisuuden, liikenneväylien, soranottoalueiden ynnä muiden toimintojen alla olevaa pohjavettä. Tällä hetkellä ja etenkin tulevaisuudessa Uudenmaan pohjavesialueisiin kohdistuu suuria vedenotto- ja maankäyttöpaineita. Tarkat tiedot pohjavesiolosuhteista ovat perusedellytys uusien vedenottoaikojen määrittämiselle ja pilaantumistapausten selvittämiseksi sekä rajoitusten kohdentamiselle suojelun kannalta oleellisille alueille, joten pohjavesitutkimuksiin olisi todella kiinnitettävä huomiota.

Salpausselkä-Uusimaa-hanke on esimerkki projektista, jonka tavoitteena on esitellä ja luoda valmiudet uudenlaiselle yhteistoimintamallille pohjavesien suojelemiseksi. Toimintamallissa valtion ja kuntien viranomaiset, tutkimuslaitokset sekä yritykset kokoavat ja yhdistävät tietonsa, hankkivat tarvittavat lisätiedot sekä määrittävät yhteisesti hyväksyttävissä olevat pohjavesiensuojelutavoitteet esimerkkialueen nykyisille toiminnoille sekä tulevalle maankäytölle ja yritystoiminnalle. Tavoitteena on lisäksi kokeilla alueella toimivissa yrityksissä tehtävän ennaltaehkäisevän pohjavesiensuojelun kehittämistä yrityksille suunnatun koulutusohjelman avulla. Projektissa esitellään tietokonemallien käyttöä maaperä- ja pohjavesitietojen hallinnassa sekä eri toimintojen pohjavedelle aiheuttamien riskien arvioinnissa. Tavoitteisiin kuuluu myös

hankkia projektialueelta riittävän yksityiskohtaiset maaperä- ja pohjavesitiedot, jotta määritettävät suojelutavoitteet ja reunaehdot, yrityskohtaiset suojelusuunnitelmat sekä laadittavat tietokonemallit ovat oikein mitoitettuja, perustuvat todellisiin olosuhteisiin sekä parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon. Projektin avulla on myös tarkoitus lisätä yleisön, viranomaisten, yritysten ja Euroopan yhteisön jäsenmaiden tietoutta Salpausselästä harvinaisina geologisina luonnonesiintyminä sekä pohjavesiesiintyminä.

Esimerkkiprojekti harjaannuttaa osallistujat yhteistyöhön, joka jatkuu projektin jälkeenkin. Projektin tuloksena alueen yritykset tiedostavat toimintansa aiheuttamat vaarat pohjavedelle ja panostavat käytännön suojelutyöhön. Lisäksi alueelle laaditaan yhteisesti hyväksytyt ohjeet pohjavedensuojelun huomioonottamiseksi maankäytön suunnittelussa. Pohjavesikiertokoulujärjestelmä leviää koko Suomeen, ja ohjeet järjestelmän soveltamiseksi valmistuvat EY:n jäsenmaissa. Osallistujatahot saavat käyttöönsä kattavat ja ajanmukaiset maaperä- ja pohjavesitutkimustiedot sekä ainakin yhden toimivan pohjavesiolosuhteiden tietokonemallin, jota voidaan käyttää käytännön työssä.

Vuoden 2002 talousarviossa esitetään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle momentille 30.51.22 kohtaan Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v) pohjavesiselvitysmäärärahoja 1 328 000,00 euroa eli 7 895 929,40 markkaa. Vielä viime vuoden talousarviossa pohjavesiselvityksiin myönnettiin

TAA 823/2001 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.

10 miljoonaa markkaa eli 1 681 879,30 euroa, vähennystä viime vuodesta on siis 353 879,30 euroa eli 2 104 070,80 markkaa. Määräraha jaetaan 13:n alueellisen ympäristökeskuksen kesken, joista kukin saa n. 102 153,85 euroa eli noin 607 379,20 markkaa, jolla summalla mm. pohjavesitutkimukset rahoitetaan, mutta joka käytännössä riittää juuri ja juuri haja-asutusalueiden vesihuollon kehittämiseen. Raha ei riitä esimerkiksi Salpausselkä-Uusimaa-projektin tapaisiin

hankkeisiin, jotka muuttovoittoa Uudenmaan alueella tulisi käynnistää mitä pikimmin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioitetaan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 30.51.22 lisäyksenä 1 009 128 euroa Salpausselkä-Uusimaa-projektin pohjavesitutkimuksiin.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Susanna Huovinen /sd
Tuija Brax /vihr
Irina Krohn /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Pia Viitanen /sd
Anni Sinnemäki /vihr
Rakel Hiltunen /sd
Kirsi Ojansuu /vihr

Pentti Tiusanen /vas
Katja Syvärinen /vas
Säde Tahvanainen /sd
Jari Leppä /kesk
Katri Komi /kesk
Christina Gestrin /r
Matti Saarinen /sd
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Risto Kuisma /rem